

คำนิยาม

1. องค์การเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร

หมายถึง องค์การ มูลนิธิ สมาคม สหภาพ และพรรคการเมือง ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินงานที่มีลักษณะ

- หน้าที่หรือกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มิใช่เฉพาะกลุ่ม
- เป็นองค์การที่ปกครองตนเอง โดยมีคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดนโยบายและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ
- ไม่แสวงหากำไรและไม่แบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก
- ไม่ใช่องค์การฯ ของรัฐ แม้้องค์การฯ นั้นจะจัดตั้งขึ้นโดยรัฐ หรือได้รับการสนับสนุนจากรัฐ

2. ประเภทขององค์การเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร

1) องค์การสังคมสงเคราะห์ของเอกชน

หมายถึง องค์การที่จัดตั้งขึ้นตามแนวคิดมนุษยธรรม จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลที่เป็นอิสระจากหน่วยงานราชการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์และสาธารณกุศล

2) สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์ หมายถึง สมาคมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการฌาปนกิจสงเคราะห์ การฌาปนกิจสงเคราะห์ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนตกลงกันเพื่อทำการสงเคราะห์ซึ่งกันและกันในการจัดการศพและสงเคราะห์ครอบครัวของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ตกลงร่วมกันนั้น ซึ่งถึงแก่ความตายและมีได้ประสงค์จะหากำไรเพื่อแบ่งปันกัน

3) สมาคมการค้า

หมายถึง สถาบันนิติบุคคลตามกฎหมายซึ่งผู้ประกอบการวิสาหกิจจัดตั้งขึ้น เพื่อทำการส่งเสริม การประกอบวิสาหกิจ อันมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งกัน โดยบุคคลซึ่งประกอบวิสาหกิจทางการค้า อุตสาหกรรมหรือการเงิน และบุคคลซึ่งประกอบธุรกิจอื่นในทางเศรษฐกิจที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะกำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ไม่รวมถึงการประกอบวิสาหกิจทางการเกษตร

4) หอการค้า

หมายถึง สถาบันที่บุคคลหลายคนจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการค้า การบริการ การประกอบวิชาชีพอิสระ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การเงินหรือเศรษฐกิจ อันมิใช่เป็นการหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

5) สมาคมนายจ้าง

หมายถึง สมาคมของนายจ้างที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และระหว่างนายจ้างด้วยกัน

สมาคมนายจ้างไม่น้อยกว่า 5 แห่งอาจจัดตั้ง **สภาองค์กรนายจ้าง** เพื่อส่งเสริมการศึกษาและส่งเสริมการแรงงานสัมพันธ์ก็ได้

6) สหภาพแรงงาน

หมายถึง สมาคมกรรมกรที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการจ้าง และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง และระหว่างลูกจ้างด้วยกัน โดยที่สมาชิกของสหภาพแรงงานจะต้องเป็นลูกจ้างของนายจ้างคนเดียวกันกับผู้ขอจดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงาน หรือลูกจ้างซึ่งทำงานในกิจการประเภทเดียวกันกับผู้ขอจดทะเบียนเป็นสหภาพแรงงาน และต้องเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

สหภาพแรงงานไม่น้อยกว่า 15 แห่ง อาจจัดตั้ง **สภาองค์กรลูกจ้าง** เพื่อส่งเสริมการศึกษา และส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ก็ได้

7) สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ

สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ คือ องค์การตัวแทนของลูกจ้างในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจซึ่งก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 โดยกำหนดให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งมีสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจได้เพียงสหภาพแรงงานเดียวเท่านั้น และลูกจ้างคนหนึ่งจะเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจได้เพียงแห่งเดียว

8) องค์การศาสนา

หมายถึง องค์การฯ ที่ดำเนินการด้านการเผยแพร่และพิธีกรรมทางศาสนา การดูแลสถานที่ที่เป็นที่เคารพบูชา สถานที่ในการทำสมาธิหรือการปฏิบัติกิจทางศาสนาของทุกศาสนา เช่น โบสถ์คริสต์ สุเหร่า วัด รวมถึงลัทธิและนิกายต่าง ๆ

9) พรรคการเมือง

หมายถึง กลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เช่น สนับสนุนการเลือกผู้สมัคร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมถึงการหาทุนของกิจกรรมการเมือง

10) องค์การต่างประเทศ

หมายถึง องค์การเอกชนต่างประเทศที่เข้ามาดำเนินการช่วยเหลือทั้งหน่วยงาน และประชาชนในประเทศไทย เช่น องค์การหมู่บ้านเด็กโสสะสากล (SOS), องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF), SHARE เป็นต้น

11) องค์การด้านการศึกษา

หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่ดำเนินงานด้านการศึกษาในทุกระดับที่ไม่แสวงหากำไร โรงเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบพิเศษสำหรับคนพิการ รวมทั้งโรงเรียนสอนศาสนา และมหาวิทยาลัยเอกชนที่ดำเนินงานด้านการเรียนการสอนโดยไม่แสวงหากำไร

12) องค์การด้านสุขภาพ

หมายถึง โรงพยาบาลเอกชนที่ดำเนินงานด้านสุขภาพ ประกอบด้วย กิจกรรมด้านการแพทย์ การวินิจฉัยและการรักษาของโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลเฉพาะทาง สำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

3. รูปแบบการจัดตั้ง

1) องค์การเดี่ยว

หมายถึง องค์การที่ดำเนินกิจการโดยอิสระ ไม่เป็นสาขาหรือหน่วยย่อยขององค์การอื่น และไม่มีสาขาหรือหน่วยงานย่อยอยู่ในความควบคุมดูแล การดำเนินการไม่จำเป็นต้องพึ่งพา หรือได้รับการสนับสนุนทางการเงินและการดำเนินงานจากองค์การอื่น

2) องค์การเครือข่าย

หมายถึง ลักษณะหรือวิธีการมีปฏิสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ระหว่างองค์การหรือหน่วยงานหนึ่งกับสถาบัน องค์การหรือหน่วยงานอื่น หรือเชื่อมโยงกันเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ ประสพการณ์และการปฏิบัติงานร่วมกัน

3) องค์การหลัก (สำนักงานใหญ่)

หมายถึง องค์การที่เป็นเจ้าของและควบคุมการดำเนินงานขององค์การอื่นที่เป็นองค์การสาขาหรือองค์การย่อย

4) องค์การสาขา

หมายถึง องค์การที่เป็นสาขาหรือองค์การย่อยขององค์การหลักที่เป็นองค์การใหญ่ การดำเนินงานบางอย่างต้องพึ่งพา หรือได้รับการสนับสนุนจากองค์การหลัก

4. ระยะเวลาก่อตั้งองค์การฯ

หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่องค์การฯ ได้เริ่มดำเนินการมาซึ่งอาจจะเป็นระยะเวลาเดียวกันกับที่จดทะเบียนมาแล้ว หรืออาจดำเนินการก่อนจดทะเบียนก็ได้

5. การใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

1) เครื่องคอมพิวเตอร์

หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์ที่องค์การมีไว้ใช้ การดำเนินการและสามารถใช้งานได้ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ (พีซี) หรือเครื่องคอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าทัวร์ (โน้ตบุ๊ก) **ไม่รวม** เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เสีย หรือใช้งานไม่ได้ หรือคอมพิวเตอร์พกพาขนาดเล็ก

2) อินเทอร์เน็ต

หมายถึง การเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์หลาย ๆ เครือข่ายทั่วโลกเข้าด้วยกัน หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ การเชื่อมโยงคอมพิวเตอร์ทั่วโลก จำนวนนับล้าน ๆ เครือข่ายเข้าด้วยกันโดยผ่านโครงสร้างพื้นฐานทางโทรคมนาคม

3) เว็บไซต์

หมายถึง ข้อมูลเอกสารหนึ่งชุดบนเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) ที่รวมรวบขึ้นจากเว็บเพจ (Webpage) จำนวนหลาย ๆ หน้าเข้าด้วยกัน และเว็บเพจที่เห็นเป็นหน้าแรกเมื่อเปิดเว็บไซต์ขึ้นมา เรียกว่า โฮมเพจ (Homepage) สรุปได้ว่าเว็บไซต์ เปรียบได้กับหนังสือหนึ่งเล่มที่แต่ละหน้าคือเว็บเพจ มีโฮมเพจเป็นหน้าปก และถูกจัดเก็บอยู่ในห้องสมุดขนาดใหญ่ บนอินเทอร์เน็ต ที่เรียกว่า “เวิลด์ไวด์เว็บ”

6. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

หมายถึง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งสิ้นตามปกติขององค์การฯ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) **พนักงานประจำ** หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง โดยนายจ้างตกลงไว้ เพื่อปฏิบัติงานอันมีลักษณะเป็นงานประจำขององค์การนั้น ๆ

2) **พนักงานชั่วคราว** หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือนค่าจ้าง โดยนายจ้างตกลงจ้าง เพื่อปฏิบัติงานอันมีลักษณะเป็นงานชั่วคราว เป็นงานจรหรือเป็นงานตามฤดูกาล

3) **อาสาสมัคร** หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้มาฝึกงานในองค์การฯ ทุกคน ซึ่งทำงานโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนใด ๆ อย่างไรก็ตามถ้าหากผู้ปฏิบัติงานหรือผู้มาฝึกงานในองค์การฯ อาจให้อาหาร เครื่องนุ่งห่ม หรือช่วยเหลือเกื้อกูลในประการอื่น ๆ เมื่อเห็นสมควร แต่ไม่ต้อง รับผิดชอบในเรื่องต้องจ่ายค่าจ้างให้ตามกฎหมาย

4) **นักบวชในศาสนาต่าง ๆ ที่ได้รับเงินประจำตำแหน่ง** หมายถึง ผู้นำทางศาสนาที่ได้รับเงินประจำตำแหน่งทุกเดือน เช่น พระที่ ได้รับสมณศักดิ์ โตะอิหม่าม

5) **คนทำงานในองค์การฯ โดยไม่ได้รับเงินเดือน/ค่าจ้าง** หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยไม่ได้รับ เงินเดือนค่าจ้าง (มิใช่อาสาสมัคร) แต่ได้รับมอบหมายหรือมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ เช่น พระ บาทหลวง แม่ชี เป็นต้น

7. ค่าตอบแทนแรงงาน

1) เงินเดือน/ค่าจ้าง

หมายถึง เงินที่องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรจ่ายให้ลูกจ้าง ในระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2555 ตามข้อตกลงของการจ้าง โดยอาจจ่ายตามเงื่อนไขของระยะเวลา หรือจ่ายเป็นครั้ง ๆ ไป

2) ค่าล่วงเวลา

หมายถึง เงินนอกเหนือจากค่าจ้างเงินเดือนที่องค์กรฯ จ่ายให้แก่ ลูกจ้างเป็นค่าตอบแทนในการทำงาน

3) สวัสดิการ

หมายถึง ผลประโยชน์อื่น ๆ ของพนักงานและลูกจ้างที่องค์กรฯ จ่าย นอกเหนือจากเงินเดือน และค่าจ้าง ผลประโยชน์ดังกล่าวอาจจ่ายเป็นเงินสด สิ่งของหรือบริการ เช่น อาหาร ค่าพาหนะ ภาษีเงินได้ ที่องค์กรฯ ออกให้ เสื้อผ้า ที่พักอาศัย เป็นต้น

เงินนิตยภัต หมายถึง เงินงบประมาณแผ่นดินที่สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลเป็นประจำทุกปี เพื่อเบิกจ่ายถวายอุดหนุนอุปถัมภ์ แก่พระภิกษุ

8. เงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

หมายถึง เงินที่องค์กรฯ จ่ายสมทบเข้ากองทุนเพื่อการประกันสังคมทั้งของรัฐบาลและเอกชน เพื่อให้ลูกจ้างได้รับความเดือดร้อนเมื่อต้องขาดรายได้ไปบางส่วนหรือทั้งหมดอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยหรือประสบอันตรายทั้งในและนอกเวลาทำงาน การคลอดบุตร ทูพพลภาพ การว่างงาน ชราภาพ และเสียชีวิต เงินดังกล่าว เช่น เงินสมทบกองทุนประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การประกันสุขภาพ เป็นต้น

9. รายรับจากการดำเนินงานขององค์กรฯ

หมายถึง รายรับทั้งสิ้นที่องค์กรฯ ได้รับในระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2555 ประกอบด้วย

1) เงินบริจาค/สนับสนุน หมายถึง เงินและสิ่งของที่ได้รับบริจาค/สนับสนุนจากผู้สนับสนุนองค์กรฯ ได้แก่ ประชาชน องค์กรหลัก รัฐบาล องค์กรเอกชนอื่นในประเทศและต่างประเทศ

2) รายรับอื่น ๆ หมายถึง รายรับอื่นนอกเหนือจากเงินบริจาค/สนับสนุน รายรับอื่น ๆ ในการดำเนินกิจการ ได้แก่ รายรับจากการจำหน่ายสินค้า ทรัพย์สิน และบริการขององค์กรฯ ค่าธรรมเนียมสมาชิก เงินสงเคราะห์ ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล กำไรจากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และรายรับจากกิจกรรมอื่น ๆ

10. เงินสงเคราะห์

หมายถึง เงินที่เก็บจากสมาชิกเพื่อทำการสงเคราะห์ ในการจัดการศพของสมาชิกซึ่งถึงแก่ความตาย รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินกิจการของสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์

11. กำไรจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

หมายถึง กรณีที่องค์กรฯ เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือหนี้สินที่กำหนดราคาเป็นมูลค่าเงินตราต่างประเทศ ถ้าการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน เป็นผลให้มูลค่าทรัพย์สินเป็นเงินตราต่างประเทศมีค่าเป็นเงินบาทเพิ่มขึ้น จะเรียกมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นว่า กำไรจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ

12. ค่าใช้จ่ายขององค์กรฯ

หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นที่องค์กรฯ ใช้จ่ายไปในระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคม 2555 ซึ่งประกอบด้วย

1) **ค่าใช้จ่ายเพื่อกิจกรรม** หมายถึง เงินและสิ่งของที่องค์กรฯ ให้ความช่วยเหลือหรือบริจาคให้ไป ได้แก่ อาหารและเครื่องดื่ม เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค เงินทุน เงินค่าฌาปนกิจสงเคราะห์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

2) **ค่าใช้จ่ายสำนักงาน** หมายถึง ค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายเพื่อกิจกรรม และ ค่าตอบแทน ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าไปรษณีย์โทรเลข ค่าโทรศัพท์ ค่าเครื่องเขียน แบบพิมพ์ ค่าทำบัญชี ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายในการวิจัย ฝึกอบรม สัมมนา ค่าเช่าอาคาร และเครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ค่าซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์ ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น

13. ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์

หมายถึง กรณีที่องค์กรฯ นั้น นำสินทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานไปขาย มูลค่าที่ขายได้หักค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสินทรัพย์นั้น แล้วต่ำกว่ามูลค่าสินทรัพย์นั้น จะเรียกมูลค่าส่วนที่ขาดหายไปว่า “ ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ ”

14. สินทรัพย์ถาวร

หมายถึง สินทรัพย์ที่ปกติมีอายุการใช้งานมากกว่า 1 ปีขึ้นไป เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้าง เครื่องจักร ยานพาหนะ เป็นต้น รวมถึงส่วนเพิ่มเติม ดัดแปลง ปรับปรุง เพื่อยืดอายุการใช้งานหรือเพิ่มประสิทธิภาพ

สินทรัพย์ถาวร แบ่งออกเป็น

- ที่ดิน
- อาคารและสิ่งก่อสร้าง
- ยานพาหนะ ได้แก่ รถยนต์ แทรกเตอร์ รถเข็น เป็นต้น
- เครื่องมือเครื่องจักร เช่น เครื่องมือที่ใช้ในงานเครื่องกำเนิดไฟฟ้า
- เครื่องใช้สำนักงาน ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ เครื่องตกแต่งสำนักงาน เป็นต้น
- ซอฟต์แวร์ ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีลิขสิทธิ์หรือ license ที่มีบุคคลหรือองค์กรฯ ซื้อมาเพื่อใช้ในการประกอบกิจการ เช่น โปรแกรมสำเร็จรูป SAS, SPSS, MS-Office, Database, Foxpro, Autoware, Photo shop โปรแกรมสำหรับการจัดทำกราฟฟิกต่าง ๆ โปรแกรมสำหรับการจัดทำบัญชี เป็นต้น

- ลิขสิทธิ์ คือ สิทธิทางวรรณกรรม ศิลปกรรม และประดิษฐกรรม ซึ่งผู้เป็นต้นคิดได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย; (กฎ) สิทธิแต่ผู้เดียว ที่กฎหมายรับรองให้ผู้สร้างสรรค์กระทำการใดๆ เกี่ยวกับงานที่ตนได้ทำขึ้นอันได้แก่ สิทธิที่จะทำซ้ำ ดัดแปลง หรือนำออกโฆษณา ไม่ว่าในรูปลักษณะอย่างไรหรือวิธีใด รวมทั้งอนุญาตให้ผู้อื่นนำงานนั้นไปทำเช่นนั้นด้วย

- สิทธิบัตร คือ หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ตามที่กำหนดโดยกฎหมาย ว่าด้วยสิทธิบัตร

- สินทรัพย์ถาวรอื่นๆ